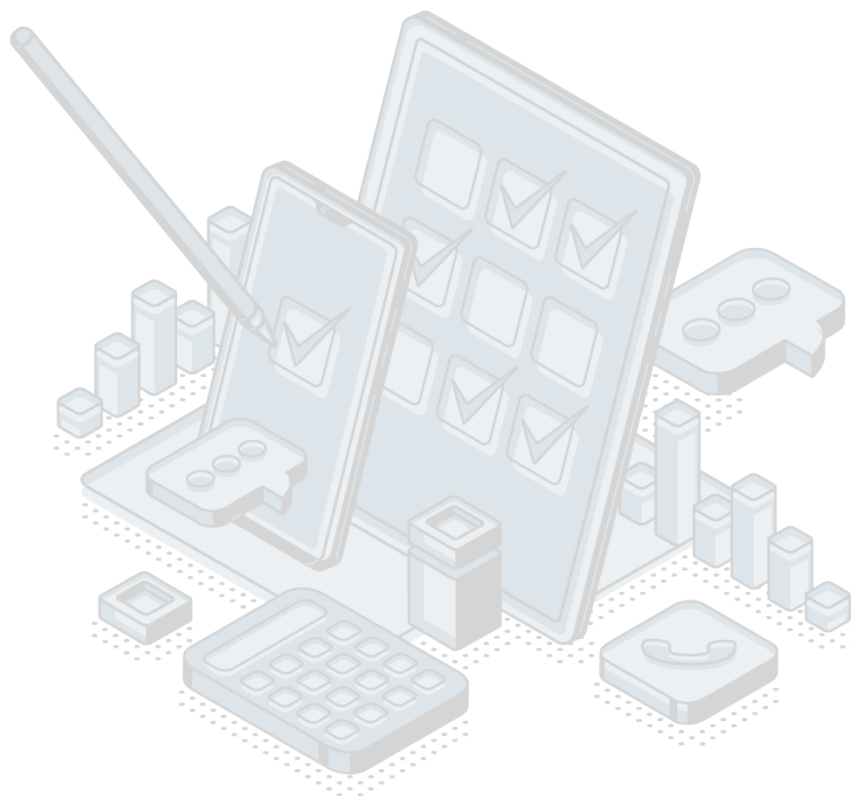

IZVJEŠTAJ O KVALITETU

Popis poljoprivrede 2024

Odgovorno lice: Melinda PEROVIĆ

Naziv odsjeka: Odsjek statistike poljoprivrede i ribarstva

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o popisu.....	3
1.1 Svrha, cilj i predmet popisa.....	3
1.2 Pravni osnov.....	3
1.3 Statističke jedinice.....	3
1.4 Pokrivenost i obuhvat popisa.....	3
1.4.1 Sektori.....	3
1.4.2 Statistička populacija.....	3
1.5 Referentna geografska oblast.....	4
1.6 Koncepti i definicije.....	4
1.7 Klasifikacije.....	4
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka.....	4
1.9 Dinamika objavljivanja podataka.....	4
1.10 Metodologija.....	4
1.11 Bazni period.....	4
1.12 Jedinica mjere.....	4
1.13 Izvor podataka.....	4
1.14 Metod prikupljanja podataka.....	5
2. Relevantnost - Korisnici podataka.....	5
2.1 Potrebe korisnika.....	5
2.2 Zadovoljstvo korisnika.....	5
3. Tačnost i pouzdanost.....	5
3.1 Tačnost - Opšta ocjena.....	5
3.2 Uzoračka greška.....	6
3.3 Neuzoračka greška.....	6
3.3.1 Greška obuhvata.....	6
3.3.2 Greška mjerenja.....	6
3.3.3 Greška neodaziva.....	6
3.3.4 Greška u obradi podataka.....	7
3.4 Sezonska prilagođavanja.....	7
3.5 Revizija podataka.....	7
3.5.1 Politika revizije podataka.....	7
3.5.2 Praksa revizije podataka.....	8
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka.....	8
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka.....	8
4.1 Pravovremenost.....	8
4.2 Tačnost objave podataka.....	8
5. Dostupnost i jasnoća.....	8
5.1 Kalendar objave podataka.....	8
5.2 Pristup Kalendaru objave podataka.....	8
5.3 Saopštenja.....	9
5.4 Publikacije.....	9
5.5 Online baza podataka.....	9
5.6 Dostupnost mikro podacima.....	9
6. Uporedivost.....	9
6.1 Prostorna uporedivost.....	9
6.2 Vremenska uporedivost.....	9
7. Zaštita podataka.....	10
7.1 Zaštita podataka - politika.....	10
7.2 Zaštita podataka – tretman podataka pri objavi.....	10

1. Uvod - Osnovne informacije

1.1 Svrha, cilj i predmet popisa

Cilj Popisa poljoprivrede je da se obezbijede međunarodno uporedivi podaci o strukturi poljoprivrednih gazdinstava kojim će se prikazati realna slika poljoprivrede u Crnoj Gori i na osnovu kojih će se planirati i donositi odgovarajuće odluke za njen razvoj.

Popisom poljoprivrede prikupljaju se podaci o broju poljoprivrednih gazdinstava, površini korišćenog poljoprivrednog zemljišta po kategorijama korišćenja, stočnom fondu po vrstama i kategorijama, licima koja učestvuju u poljoprivrednoj proizvodnji prema polu, objektima za smještaj stoke, mašinama, opremi i dr.

Uprava za statistiku je na bazi raspoloživih izvora zvanične statistike i administrativnih izvora formirala populaciju (spisak gazdinstava) koja će biti obuhvaćena Popisom poljoprivrede.

1.2 Pravni osnov

Nacionalni pravni okvir:

- Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br.18/12, 47/19 i 23/25);
- Zakon o popisu poljoprivrede za 2024. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 77/2024 od 05.08.2024.).

Međunarodni pravni okvir:

- Regulativa (EU) br. 2018/1091 Evropskog parlamenta i Savjeta od 18. juna 2018. godine o integrisanoj statistici na nivou poljoprivrednih gazdinstava;
- Regulativa (EU) br. 2018/1874 Evropskog parlamenta i Savjeta od 29. novembra 2018. godine;
- Regulativa (EU) br. 2021/2286 Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. decembra 2021. godine.

1.3 Jedinice popisa

Porodično poljoprivredno gazdinstvo, poslovni subjekat, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, proizvođačka organizacija i obrazovna ili naučno-istraživačka ustanova koja se bavi i poljoprivrednom djelatnošću.

1.4 Pokrivenost i obuhvat popisa

1.4.1 Sektori

Sektor A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo.

1.4.2 Statistička populacija

Popisom poljoprivrede obuhvaćena su sva poljoprivredna gazdinstva (porodično poljoprivredno gazdinstvo i poslovni subjekat, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik) koja ispunjavaju uslove u skladu sa Zakonom o popisu poljoprivrede ("Sl. list CG", br. 77/24), član 4 (Jedinice koje se obuhvataju popisom poljoprivrede) tj. obuhvaćena su poljoprivredna gazdinstva koja zadovoljavaju najmanje jedan od predviđenih kriterijuma:

- 5000 m² korišćenog poljoprivrednog zemljišta,
- 3000 m² oranica,
- 1000 m² aromatičnog, ljekovitog i začinskog bilja, cvijeća i ukrasnog bilja, sjemena i rasada,
- 1000 m² voća, jagodičastog voća, orašastog voća, vinograda, maslinjaka, rasadnika i drugih višegodišnjih zasada,
- 100 m² plastenika,
- 100 m² pečurki,
- 10 košnica pčela,
- 1 uslovno grlo.

1.5 Referentna geografska oblast

Podaci prikupljeni popisom odnose se na teritoriju Crne Gore i mogu se prikazivati na nivou opština.

1.6 Koncepti i definicije

Poljoprivredno gazdinstvo predstavlja jedinstvenu tehničko-ekonomsku jedinicu sa jedinstvenom upravom, koje obavlja poljoprivrednu djelatnost i koje može biti:

- porodično poljoprivredno gazdinstvo;
- poslovni subjekat, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik;
- proizvođačka organizacija;
- obrazovna ili naučno-istraživačka ustanova koja se bavi i poljoprivrednom djelatnošću.

Nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva je lice koje je vlasnik ili korisnik (zakupac na kraći ili duži period) porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, odnosno lice koje je odgovorno za obavljanje poljoprivredne djelatnosti gazdinstva.

Lice koje donosi dnevne odluke na gazdinstvu (menadžer) je lice koje donosi dnevne odluke na gazdinstvu, odnosno lice koje je odgovorno za finansijske i proizvodne aktivnosti na gazdinstvu.

Poljoprivredna proizvodnja je uzgoj poljoprivrednih kultura (žitarica, krompira, mahunarki za suvo zrno, industrijskog bilja, ljekovitog, aromatičnog i začinskog bilja, krmnog bilja, povrća, cvijeća, ukrasnog bilja, sjemena, sadnog materijala, voća, maslina i vinove loze), uzgoj pečurki, uzgoj stoke (goveda, svinja, ovaca, koza), živine i ostalih životinja (konja, magaraca, mazgi, mula, pčela, zečeva), preradu sopstvenog grožđa u vino i sopstvenih maslina u ulje.

Korišćeno poljoprivredno zemljište obuhvata oranice, površine na kojima se uzgajaju proizvodi za ishranu članova gazdinstva (okućnice), voćnjaci, vinogradi, rasadnici, livade i pašnjaci, koje poljoprivredno gazdinstvo redovno obrađuje (koristi) bez obzira da li je zemljište u vlasništvu ili uzeto u zakup.

Stočni fond predstavlja broj i vrstu uzgajane stoke po kategorijama.

1.7 Klasifikacije

NACE Rev 2.

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju u desetogodišnjoj periodici.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Preliminarni rezultati Popisa poljoprivrede za 2024. godinu objavljeni su 20. februara 2025. godine, a konačni podaci su objavljeni 1. jula 2025. godine

1.10 Metodologija

Metodološko uputstvo za Popis poljoprivrede za 2024. godinu dostupno je na sajtu Uprave za statistiku: <https://www.monstat.org/cg/page.php?id=2264&pageid=2264>

1.11 Bazni period

Nije relevantno.

1.12 Jedinica mjere

Vrijednost podataka pri diseminaciji odnosi se na broj (poljoprivrednih gazdinstava, stoke, radne snage), a površine se prikazuju u hektarima (ha).

1.13 Izvor podataka

Izvor podatka su poljoprivredna gazdinstva (porodično poljoprivredno gazdinstvo i poslovni subjekat, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik).

1.14 Metod prikupljanja podataka

Popis je sproveden CAPI metodom prikupljanja podataka.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- Nevladine organizacije;
- Studenti;
- Istraživači;
- Mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku, u okviru obaveza upravljanja kvalitetom u zvaničnoj statistici, a u cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima, sprovodi istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

<https://www.monstat.org/cg/page.php?id=1625&pageid=1625>

3. Tačnost i pouzdanost

Uprava za statistiku je, shodno Zakonu o popisu, radi mjerenja obuhvata i tačnosti sprovedla post-popisno istraživanje. Isto je sprovedeno u periodu od 5. do 16. decembra 2024. godine.

Cilj postpopisnog istraživanja je ocjena obuhvata jedinica popisa kao i ocjena kvaliteta odgovora prikupljenih popisom.

Postpopisnim istraživanjem su rađene dvije metode kontrole:

- kontrola obuhvata (poljoprivredna gazdinstva),
- kontrola kvaliteta odgovora.

Kontrolom obuhvata popisanih jedinica ocijenjeno je da li su popisom obuhvaćene sve jedinice popisa, odnosno da li su neke od njih izostavljene ili više puta popisane.

Kontrolom kvaliteta odgovora ocjenjuje se pouzdanost odgovora na pojedina pitanja iz upitnika. Upitnici za postpopisno istraživanje služe i za kontrolu metodološke ispravnosti odgovora po traženim obilježjima, odnosno za provjeru dosljednosti primjene propisanih uputstava, definicija i klasifikacija predviđenih metodologijom popisa.

Osim postpopisnim istraživanjem kojim se mjeri tačnost u popisu, kontrola tačnosti se sprovodila u svim fazama popisa.

Kontrola tačnosti podataka započela je već na samom početku popisa. Državni instruktori i kontrolori svakodnevno su provjeravali upitnike koje su popisivači popunjavali i vršili ispravke. Kontrolu podataka vršili su online, korišćenjem posebnog programa razvijenog isključivo za praćenje i provjeru tačnosti popunjenih upitnika.

Nakon završenog terenskog rada popisa, nastavljena je kontrola tačnosti i tokom obrade podataka i to:

- uparivanjem podataka sa administrativnim izvorima podataka;
- statističkim računskim i logičkim kontrolama.

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Tačnost predstavlja stepen kojim informacije prikupljene popisom ispravno opisuju poljoprivredno gazdinstvo koje ima korišćeno poljoprivredno zemljište, goveda, ovce, koze, raspolaže radnom snagom i drugo.

3.2 Uzoračka greška

Nije relevantno za popis.

Indikatori uzoračke greške

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

U neuzoračke greške spadaju: greška obuhvata, greška mjerenja, greška odaziva i greška obrade.

3.3.1 Greška obuhvata

Kontrolom obuhvata popisanih jedinica ocijenjeno je da li su popisom obuhvaćene sve jedinice popisa, odnosno da li su neke od njih izostavljene ili više puta popisane.

Indikator greške obuhvata

Tabela 1. Indikator greške obuhvata

	Stopa nedovoljnog obuhvata (under-coverage)	Stopa prekomjernog obuhvata (over-coverage)
Broj poljoprivrednih gazdinstava	0,31%	0,74%
Broj gazdinstava koja se bave biljnom proizvodnjom	0,31%	0,68%
Broj gazdinstava koja se bave stočarstvom	0,3%	0,74%

3.3.2 Greška mjerenja

Greške u mjerenju otklanjaju se primjenom logičko-računskih kontrola, upoređivanjem podataka s administrativnim izvorima, poređenjem s rezultatima drugih istraživanja te kontaktiranjem popisnih jedinica radi dodatne provjere i potvrde tačnosti podataka. Takođe, postpopisnim istraživanjem su se za određena pitanja prikupljali podaci koji služe za kontrolu metodološke ispravnosti odgovora po traženim obilježjima, što predstavlja dodatnu kontrolu kvaliteta odgovora.

Tabela 2. Indikatori kvaliteta odgovora (postpopisno istraživanje)

	Jednaki u postpopisnom istraživanju i popisu	Različiti u postpopisnom istraživanju i popisu (gdje postoje oba podatka)
Površina ukupno korišćenog poljoprivrednog zemljišta	99,5%	0,5%
Površina oranica	98,1%	1,9%
Površina vinograda	99,7%	0,3%
Površina voćnjaka	98,5%	1,5%
Broj goveda	99,6%	0,4%
Broj ovaca	99,6%	0,6%
Broj koza	99,5%	0,5%
Broj živine	98,8%	1,2%

3.3.3 Greška neodaziva

Stopa neodaziva jedinica

Greška neodaziva u popisu obuhvatala je status:

- Gazdinstvo je odbilo saradnju – evidentirano je 227 gazdinstava ili 0,5%.

Stopa neodaziva na temu

Nije relevantno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Prikupljeni podaci prolaze kroz niz procesa prije konačne ocjene, a to su: unos, uređivanje, imputacija, tabelarni prikazi i slično. Greške napravljene u ovim fazama nazivaju se greške u obradi.

Stopa imputacije

Nije dostupno.

3.4 Sezonska prilagođavanja

Nije relevantno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na sajtu: [Politika revizije](#)

3.5.2 Praksa revizije podataka

Zakonom o popisu predviđena je objava preliminarnih podataka u roku od 90 dana od dana završetka popisa poljoprivrede, na zbirnom nivou za teritoriju Crne Gore. Konačni podaci o Popisu poljoprivrede za 2024. godinu objavljeni su 1. jula 2025. godine. Ovo predstavlja po definiciji redovnu i planiranu reviziju.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

U poređenju preliminarnih i konačnih podataka nije došlo do izmjena kada je riječ o broju poljoprivrednih gazdinstava i brojnom stanju stoke i živine. Kada je u pitanju korišćeno poljoprivredno zemljište (sa katunima i komunima), kod konačnih podataka utvrđen je rast od 0,02% u odnosu na preliminarne i to sa 248 234,2 ha prema preliminarnim rezultatima na 248 279,6 ha prema konačnim rezultatima.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se objavljuju u skladu sa Zakonom o popisu poljoprivrede ("Sl. list CG", br. 77/24), Godišnjim planom zvanične statistike za 2025. godinu i Kalendarom objavljivanja statističkih podataka Uprave za statistiku za 2025. godinu. Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka u formi saopštenja.

Pravovremenost predstavlja razliku (u danima, mjesecima i godinama) između referentnog momenta na koji se odnose podaci i dana objave podataka (preliminarnih i konačnih).

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Referentni momenat popisa poljoprivrede je 30. septembra 2024. godine, a preliminarni podaci su objavljeni 20. februara 2025. godine, razlika je 3 mjeseca i 20 dana (Indikator TP1).

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Referentni momenat popisa poljoprivrede je 30. septembra 2024. godine, a konačni podaci objavljeni su 1. jula 2025. godine, razlika je 8 mjeseci (Indikator TP2).

4.2 Tačnost objave podataka

Tokom 2025. godine, nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka i stvarnog datuma objavljivanja. Indikator TP3 je 0, tj. nema razlike između planirane i stvarne objave.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore", br. 18/12; 47/19 i 23/25) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup Kalendaru objave podataka

Kalendar objavljivanja statističkih podataka dostupan je na sljedećem linku:

<https://www.monstat.org/cg/page.php?id=545&pageid=12>

5.3 Saopštenja

Preliminarno saopštenje o Popisu poljoprivrede za 2024. godinu objavljeno je 20. februara 2025. godine i dostupno je na sljedećem linku:

<https://monstat.org/cg/page.php?id=2361&pageid=2264>

Konačno saopštenje o Popisu poljoprivrede za 2024. godinu objavljeno je 1. jula 2025. godine i dostupno je na sljedećem linku:

<https://www.monstat.org/cg/page.php?id=2399&pageid=2264>

5.4 Publikacije

Nijesu planirane niti objavljene publikacije za popis.

5.5 Online baza podataka

Nijesu planirane niti objavljene baze iz popisa.

5.6 Ostalo

Poseban oblik objave podataka jesu podaci u Excel tabelama, a koji su predmet dodatnih obrada na zahtjev korisnika. Podaci u Excel tabelama dostupni su na sljedećem linku:

<https://www.monstat.org/cg/page.php?id=2264&pageid=2264>

5.7 Dostupnost mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 18/12; 47/19 i 23/25) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Popis poljoprivrede je sproveden u skladu sa međunarodnim standardima (Regulativa (EU) br. 2018/1091, Regulativa (EU) br. 2018/1874 i Regulativa (EU) br. 2021/2286), primjenom navedenih regulativa obezbijedena je uporedivost sa svim zemljama koje ih primjenjuju.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci su uporedivi tokom vremena i dostupni su od 2010. do 2024. godine.

Indikator za uporedivost u vremenu

Potpuna uporedivost popisa 2024. godine obezbijedena je sa podacima iz popisa poljoprivrede iz 2010. godine.

7. Zaštita podataka

7.1 Zaštita podataka - politika

Zaštita podataka definisana je sljedećim zakonskim i podzakonskim aktima:

- Poglavlje XIII. POVJERLJIVOST I ZAŠTITA PODATAKA ZA POTREBE ZVANIČNE STATISTIKE, Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore", br. 18/12 od 30.03.2012, 47/19 od 12.08.2019, 23/25 od 11. 3. 2025);
- Zakon o popisu poljoprivrede za 2024. godinu („Službeni list Crne Gore“, br. 77/2024 od 5. 8. 2024), članovi 21, 22 i 23.

Kao i internim aktima Uprave za statistiku od kojih izdvajamo:

- Pravilo o evidentiranju i čuvanju eksterne memorije sa podacima iz administrativnih izvora (01-041/23-2039/1 od 2. 6. 2023.);
- Pravilo o pristupu bazama podataka Uprave za statistiku (01-041/23-2087/1 od 6. 6. 2023.);
- Pravilo o mjerama informacione bezbjednosti u Upravi za statistiku (01-041/23-2057/1 od 5. 6. 2023.);
- Upravljanje rizicima informaciono-komunikacionih tehnologija u Upravi za statistiku (01-041/23-2114/1 od 8. 6. 2023.).

Primjenom navedenih dokumenata obezbijedena je zaštita podataka u svim fazama popisa.

7.2 Zaštita podataka – tretman podataka pri objavi

Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike, član 54-61 ("Službeni list Crne Gore“, br. 18/12 od 30. 3. 2012 i 47/19 od 12. 8. 2019 i 23/25 od 11. 3. 2025) i internom pravilu Uprave za statistiku, podaci koji imaju frekvenciju pojava manju od 4 su zaštićeni (primarna zaštita) i označavaju se oznakom "z". Dodatno, istom oznakom označeni su i zaštićeni i drugi podaci kako bi se spriječilo indirektno prepoznavanje jedinica popisa (sekundarna zaštita). Simbol koji označava zaštićen podatak je "z".